

„ŽMOGAUS TEISIŲ PAŽEIDIMAI IR POLITINĖS REPRESIJOS BALTARUSIJOJE“

HUMAN RIGHTS VIOLATIONS AND POLITICAL REPRESSION IN BELARUS

Po pergalės **1994** m. rinkimuose Baltarusijos prezidentu tapo Aliaksandras Lukašenka. Tas pats žmogus vadovauja šaliai ir dabar. Svarbu pažymėti, kad A. Lukašenka prezidento rinkimus laimėjo dar tris kartus, ir nė vienų šių rinkimų ESBO nepripažino.

Septyniolika A. Lukašenkos valdymo metų pažymėti vis didesnėmis represijomis ir pilietinės visuomenės bei politinės opozicijos slopinimu. Pati žiauriausia per visą A. Lukašenkos prezidentavimo lai-

kotarpį represijų banga buvo po masinės protesto akcijos prieš prezidento rinkimų rezultatų falsifikavimą 2010 m. gruodžio 19 d.: akcijos metu daugiau nei **700 žmonių buvo sulaikyti, sumušti ir nuteisti 10–15 parų arešto**. Daugiau nei 40 žmonių apkaltinti organizavę ir dalyvavę masiniuose neramumuose. Masinių neramumų organizavimu buvo apkaltinti ir **5 iš 10 kandidatų į prezidento postą**. Daugelio suimtųjų atžvilgiu buvo pažeistos pagrindinės proceso teisės, kai kurie kaltinamieji pareiškė, kad juos kankino.

„Masinių neramumų“ byla – liūdnas Baltarusijos rekordas: vieną dieną skirtinguose Minsko teismuose už dalyvavimą akcijoje teisė **27 žmones**. Bendras laikas, kurį „aikštės“ dalyviai praleido areštinėje, – daugiau nei **3300 parų, o tai – apie 10 metų**. Du kandidatai į prezidentus 2010 m. rinkimuose – Andrejus Sanikovas ir Nikolajus Statkevičius – iki šiol kali, atlieka penkerių ir šešerių metų laisvės atėmimo bausmės atitinkamai. Be jų, šiuo metu Baltarusijoje yra dar **9 politiniai kaliniai, tarp kurių – Žmogaus teisių gynimo centro „Vesna“ vadovas, žinomas baltarusių disidentas ir žmogaus teisių gynėjas Alesius Beliačkis**.

Tuo metu rimtas spaudimas buvo daromas ir advokatams, kurie gynė kaltinamuosius gruodžio 19 d. byloje. Iš **7 advokatų, vienaip ar kitaip susijusių su gruodžio 19 dienos baudžiamąja byla, Baltarusijos Respublikos teisingumo ministerijos iniciatyva buvo atimtos advokato licencijos ir galimybė užsiimti profesionalia veikla**.

Per pastaruosius 17 metų piliečių ir politiniai aktyvistai, žurnalistai, žmogaus teisių gynėjai nuolat patiria spaudimą: jie sulaikomi, mušami, nuteisiami kalėti įvairų laiką, kankinami, atleidžiami iš darbo ir šalinami iš mokslo įstaigų. **Žmogaus teisių gynimo centro „Vesna“ duomenimis, nuo 1998 metų:**

- Buvo daugiau nei **3100** atvejų, kai aktyvistai, politikai, žurnalistai, žmogaus teisių gynėjai buvo patraukti administracinės atsakomybės už politinę ir visuomeninę veiklą. Tai reiškia, kad vidutiniškai Baltarusijos teismai kas dvi dienas priimdavo sprendimą dėl administracinės bausmės.
- Buvo daugiau nei **150** atleidimų iš darbo ir pašalinimo iš mokymosi įstaigų atvejų dėl politinės ir visuomeninės veiklos. Taigi, per **15 metų kiekvieną mėnesį bent vienas žmogus dėl politinių priežasčių** neteko darbo arba galimybės įgyti išsilavinimą.

Rimčiausi Lukašenkos režimo nusikaltimai – **Lukašenkos politinių oponentų dingimas**. Nepriklausomi šių bylų tyrimai, kuriuos atliko pilietinė visuomenė, atskleidė, kad prie šių dingimų prisidėjo aukščiausi Lukašenkos vyriausybės pareigūnai. Du Baltarusijos tyrėjai, kurie surinko įrodymus, kad valdžia slėpė informaciją, 2001 metais buvo priversti išvykti į užsienį, ten gavo politinį prieglobstį ir vis dar slapstosi.

Režimo nusikaltimai susiję su šių asmenų dingimu:

- 1. Buvusio Baltarusijos vidaus reikalų ministro Jurijaus Zacharenkos, 1999 m. gegužė;
- 2. Buvusio vicepremjero, buvusio Centrinės rinkimų komisijos pirmininko Viktoro Gončaro, 1999 m. rugsėjis;
- 3. Verslininko ir visuomenės aktyvisto Anatolijaus Krasovskio, 1999 m. rugsėjis;
- 4. Rusijos televizijos (ORT) operatoriaus Dmitrijaus Zavadskio, 2000 m. liepa.

Žmogaus teisių gynėjai, dingusių šeimų advokatai ir giminaičiai išnaudojo visus vidaus, regioninius ir tarptautinius teisės gynybą mechanizmus, bet rezultato nepasiekė. Bylos neištirtos, kaltieji nerasti ir nepatraukti atsakomybės.

Šalyje iki šiol veikia mirties bausmės sistema. Nuteistųjų giminėms nepranešama, kada bausmė bus vykdoma, sušaudytųjų kūnai neatiduodami palaidoti, jų laidojimo vietos nežinomos, o mirties liudijime eilutėje „mirties priežastis“ dedamas brūkšny. Pagal įvairius vertinimus Baltarusijoje buvo sušaudyta apie **400 žmonių** – realus skaičius nežinomas, nes informacija apie mirties bausmės vykdymą įslaptinta.

Alexander Lukashenka became President of Belarus after winning the presidential election in 1994. The same person is still running the country. It is important to note that **Lukashenka subsequently won three presidential elections, none of which has been recognized by the OSCE**.

Seventeen years of Lukashenka's rule have been marked by the ever-increasing repressions and suppression of civil society and political opposition. The wave of the most cruel repressions during Alexander Lukashenka's presidency followed after a mass protest against rigging the presidential elections on 19 December 2010. During the campaign, **over 700 persons were detained, beaten up, and sentenced to 10-15 days of imprisonment**. Over 40 persons were charged with organization of and participation in the mass riots. As many as **5 out of 10 presidential candidates** were among the persons accused of organizing the riots. The basic procedural rights of most of the persons taken into custody were violated; some of the defendants said they had been tortured.

The riot case is a sad record for Belarus: **27 people were tried on a single day** in various courts of Minsk for participation in the riot. The total time the participants spent behind bars is over **3,300 days, i.e. 10 years**. Andrei Sannikau and Mikola Statkevich, two presidential candidates in the 2010 elections, are still in prison serving a five and six-year prison terms, respectively. In addition, Belarus currently has **9 other political prisoners**, including Ales Bialiatski, a famous Belarusian dissident and human rights activist, leader of the *Spring* Human Rights Center.

During this period, significant pressure was put on the lawyers who defended the accused in the case into the events of 19 December 2010. **Seven lawyers** associated in any way with the criminal case into the events on 19 December 2010 **had their attorney licenses withdrawn and lost any opportunity to engage in their professional activities** following the initiative by the Ministry of Justice of the Republic of Belarus.

Over the past 17 years, civil and political activists, journalists, and human rights activists have been **constant** subjects of pressure, including **detentions, beatings, prison terms, torture, and dismissal from work and educational institutions**. Based on the information from the *Spring* Human Rights Center, the damage done ever since 1998 is as follows:

- over 3,100 **administrative cases** prosecuting activists, politicians, journalists, and human rights activists for their political and social activities. That means that, on average, a decision on administrative punishment was handed down by the Belarusian courts **once in every two days**;
- over 150 cases of dismissal from work and educational institutions for political and social activities. This means that **at least one person** has been denied employment or educational opportunities for political reasons **every month for 15 years**.

Serious crimes that have occurred during the period of Lukashenka's regime are the **disappearances of political opponents of Lukashenka**. Independent investigations into these cases conducted by civil society have revealed the involvement of senior officials from the Lukashenka-led government authorities. Two Belarusian investigators who collected the evidence on concealing information by the authorities were forced to go abroad in 2001, received political asylum, and live in hiding ever since.

The following is a list of crimes related to the persons gone missing:

- 1. **Yury Zaharanka, former Minister of Internal Affairs**, May 1999
- 2. **Viktar Hanchar, former Deputy Prime Minister and former Chairman of the Central Election Commission**, September 1999
- 3. **Anatol Krasouski, businessman and public activist**, September 1999
- 4. **Dzmitry Zavadski, Camera Operator from the Russian Television (ORT)**, July 2000

Human rights activists, family lawyers, and relatives of the missing persons have used the internal as well as regional and international mechanisms of redress to no avail. The cases are uninvestigated; the perpetrators are neither detected nor brought to justice.

The country still runs a **system of capital punishment**. The relatives of the sentenced are not informed on the date of execution of the penalty, the bodies of the executed are not returned for burial, the burial place remains unknown, and the death certificate does not indicate the cause of death. **According to various estimates, about 400 people have been executed in Belarus**. The real figure is unknown because the information on death sentences is classified.

Tarptautinės žmogaus teisių dienos minėjimo Seime 2011 m. gruodžio 9 d. progą informaciją parengė: Rytų Europos studijų centras, Vieningosios Baltarusijos namai, Žmogaus teisių namai

Marking the Human Rights Day on 9 December 2011 Information prepared by: Eastern Europe Studies Centre, House of United Belarus, and the Human Rights House

Nukentėjusieji nuo Lukašenkos valdžios represijų Victims of repression of the Lukashenko's regime

Атрахімовіч Мікалай
Стэфановіч Валянцін
Івашкевіч Віктар
Лябедзька Анатоль
Генадзь Федыніч
Шульга Уладзімір
Сакалоўскі Канстанцін
Ефіменка Ігар
Краўчэня Алесь
Целяпун Уладзімер
Шчаглоў Вадзім
Пятроў Віктар
Крайко Алег
Багданаў Ілья
Канстанцінаў Яўген
Чуешкоў Раман
Чуяшкоў Раман
Усыціменка Руслан
Стасюк Іван
Банцар Ігар
Мулярчык Ігар
Стралкоў Сяргей
Парфёнаў Ганедзь
Мураўёў Глеб
Бадзін Аляксандр
Лагвіновіч Ян
Сяргей Павел
Целяпун Уладзімер
Шчыракова Ларыса
Краўчэня Алесь
Драгун Ягор
Саблеў Яўген
Карпенка Сяргей
Панямонаў Андрэй
Мацкевіч Алег
Тычына Андрусь
Мархотка Леанід
Батуеў Павал
Шыла Святлана
Шыла Уладзімір
Насановіч Ларыса
Трафімыч Сяргей
Кавальчук Аляксандр
Фралоў Андрэй
Саенка Аляксандр
Бузук Яўген
Банцар Ігар
Ільін Міхаіл
Вакуленка Сяргей
Мішкоў Ігар
Равінская Вікторыя
Салавей Сяргей
Чарапан Аляксеі
Кулеш Міхась
Наркевіч Алесь
Малярчук Уладзімір
Шульжыцкі Уладзімір
Холод Леанід
Майшук Сяргей
Кудзелка Павел
Дварэцкі Аляксеі
Дварэцкі Андрэй
Ткачоў Андрэй
Яцкоў Усевалад
Руцкій Аляксандр
Халезін Юрый
Корсак Яўген
Шэўцоў Сяргей
Суднік Андрэй
Пракаповіч Павел
Рагавы Максім
Кавалгін Дзмітрый
Канапляннік Сяргей
Аляксюткін Леанід
Катляроў Аляксандр
Казак Зміцер
Бутор Антон
Аніскевіч Уладзімір
Кульгун Аляксандр
Белуш Зміцер
Аніскевіч Уладзімір
Рахуба Зміцер
Чарняўскі Максім
Мезяк Віктар
Кірылаў Аляксандр
Падзерына Вольга
Сьцёпаненка Яўген
Тарнагурскі Аляксандр
Мускі Міхаіл
Раман Васільеў
Павал Сяргей
Юхо Уладзімер
Шпак-Рыжкоў Юрась
Юхо Уладзімер

Навіцкі Юрась
Бузінаеў Віктар
Іванова Марына
Мархачоў Арцём
Тоўсычкі Дзьмітрый
Тоўсычкі Алена
Рыбчанка Валеры
Бандарэнка Вольга
Савін Сяргей
Ермалюк Міхаіл
Сьцяпанавя Юлія
Малчанаў Аляксандр
Валітанька Аляксандр
Лыскоў Сяргей
Каваленка Мікіта
Зянюкоў Аляксандр
Паддубко Галіна
Салдаценка Аляксандр
Казоўкі Сяргей
Рахоўскі Алег
Рагоўскі Алег
Тарнагурскі Аляксандр
Чароўка Іван
Валанцэвіч Аляксандр
Мірэянаў Фёдар
Моўчан Андрэй
Вінярскі Максім
Кудлаеў Ігар
Пратасевіч Віталь
Глухава Валянціна
Стэфановіч Валянцін
Камбалова Анжаліка
Кісьляк Раман
Івашкевіч Віктар
Сляпухін Валеры
Стаўроў Валеры
Маюк Алесь
Сьляпухін Валеры
Бедка Іван
Ашчэпкаў Барыс
Трухановіч Ігар
Ларыса Шчыракова
Аляксей Рапнін
Зміцер Лупач
Сякерка Уладзімір
Леанід Судаленка
Палякоў Васіль
Леанід Судаленка
Палякоў Васіль
Вячаслаў Бойка
Уладзімір Кацора
Віктар Калеснік
Марголен Леў
Каваленка Сяргей
Ігар Сімбіроў
Іван Шэга
Міхнюк Зінаіда
Шыталь Кастусь
Трафімчыч Сяргей
Непомняшчых Уладзімер
Манаеў Алег
Эшбаеў Артур
Рабцэвіч Вадзім
Мельнікаў Ян
Такарэнка Васіль
Яраслаўцава Ксенія
Міронаў Ілья
Гіркін Сяргук
Артур Эшбаеў
Мезяк Віктар
Цянін Віктар
Сяргей Сяцук
Лопа Бурыева
Віктар Калеснік
Аліса Поль
Уладзімір Пабковіч
Мікалай Іллюшонак
Сяргей Аўчыннікаў
Аўчыннікаў Сяргей
Жукоўскі
Макута Яўген
Такарэнка Васіль
Цянюта Андрусь
Яроменак Уладзімер
Кірылаў Аляксандр
Падзерына Вольга
Палажанка Наста
Вераніка Велігор
Мускі Міхаіл
Раман Васільеў
Зміцер Карашкоў
Зміцер Шаўчэнка
Зьміцер Шурхай
Віталь Гуляк
Генадзь Фядыніч

Кастусь Жукоўскі
Павал Прывалаў
Варашылаў Павел
Віктар Сазонаў
Яўген Глушакоў
Аліна Скрыбунова
Варашылаў Павел
Віктар Сазонаў
Бяляцкі Адам-Дамінік
Такарэнка Васіль
Кастусь Шыталь
Наталля Шчукіна
Шаўчэнка Зьміцер
Караткевіч Міхаіл
Капцюг Дзьмітры
Малярчук Уладзімір
Селязнёва Маргарыта
Васільеў Раман
Велітанька Аляксандр
Шыла Іван
Мікола Дзёмідзенка
Зміцер Шурхай
Уладзімір Радкевіч
Аляксей Сямчыла
Вялітанька Аляксандр
Сямёнаў Маскім
Панцын Раман
Сямчыла Аляксеі
Дзёмідзенка Мікалай
Шапуцька Таццяна
Міхаілава Юлія
Барысаў Вячаслаў
Шаруба Ганна
Палажанка Наста
Аляксандр Вайцешыка
Вейцешык Аляксандр
Цеплякоў-Шугалей
Ларыса Шчыракова
Аляксей Рапнін
Зміцер Лупач
Сякерка Уладзімір
Леанід Судаленка
Палякоў Васіль
Леанід Судаленка
Палякоў Васіль
Вячаслаў Бойка
Уладзімір Кацора
Віктар Калеснік
Марголен Леў
Каваленка Сяргей
Ігар Сімбіроў
Іван Шэга
Міхнюк Зінаіда
Шыталь Кастусь
Трафімчыч Сяргей
Непомняшчых Уладзімер
Манаеў Алег
Эшбаеў Артур
Рабцэвіч Вадзім
Мельнікаў Ян
Такарэнка Васіль
Яраслаўцава Ксенія
Міронаў Ілья
Гіркін Сяргук
Артур Эшбаеў
Мезяк Віктар
Цянін Віктар
Сяргей Сяцук
Лопа Бурыева
Віктар Калеснік
Аліса Поль
Уладзімір Пабковіч
Мікалай Іллюшонак
Сяргей Аўчыннікаў
Аўчыннікаў Сяргей
Жукоўскі
Макута Яўген
Такарэнка Васіль
Цянюта Андрусь
Яроменак Уладзімер
Кірылаў Аляксандр
Падзерына Вольга
Палажанка Наста
Вераніка Велігор
Мускі Міхаіл
Раман Васільеў
Зміцер Карашкоў
Зміцер Шаўчэнка
Зьміцер Шурхай
Віталь Гуляк
Генадзь Фядыніч

грынявецкі Аляксандр
Усера Уладзімір
Хоміч Наталля
Пятроў Сяргей
Сушчэўскі Аляксандр
Бузінаеў Віктар
Лацінскі Сяргей
Смятана Алескеі
Сяргей Павел
Машчыцко Вольга
Бакуновіч Зміцер
Хальчукoў Ігар
Касцюк Таццяна
Федзько Станіслаў
Ноовік Сяргей
Васілевіч Міхаіл
Стальбоўская Таццяна
Стальбоўская Аксана
Конан Сяргей
Капцюг Дзьмітрый
Бацук Юры
Шульжыцкі Уладзімір
Клімчэнка Валеры
Федзько Станіслаў
Мяцеліца Алег
Бабіцкі Андруся
Афнагель Яўген
Алесьяюк Алег
Хорак Эдуард
Вітошкін Дзяніс
Мацуль Аляксандр
Новік Сяргей
Плетнеў Максім
Муха Іван
Машчыцка Вольга Валер'еўна
Матвееў Дзьмітрый
Курпенка Аляксеі
Лемешаў Сяргей
Гаўрусеў Аляксеі
Дашкевіч Павал
Красоўскі Аляксеі
Сагановіч Яна
Варабей Аляксандр
Варабей А.А.
Марозава С.А.
Бадрагін Аляксандр
Марозаў С.Г.
Кіуі В.Н.
Броўчанка Л. А.
Махіна Л.Ю.
Мельнікаў Віктар
Вішнеўскі Валеры
Ціханаў Яўген
Каласоўскі Сяргей
Бажок Алег
Вашкевіч Юлія
Кудлаеў Аляксандр
Машчыцка Сяргей
Каваленка Ганна
Ліўшыц Яўген
Трывожжа Аляксеі
Міраненка Раман
Пятакоў Аляксандр
Пятрух Аляксеі
Пінчук Дзьмітрый
Паклікуха Аляксеі
Ткачоў Андрэй
Плюта Віктар
Давыдзік Кацярына
Бандарэнка Вікторыя
Камарова Яўгенія
Антанюк Яніна
Нікіценка Аляксына
Гліністы Антон
Галавань Аляксандр
Сурган Алег
Калечыц Валянцін
Мацкевіч Павел
Капшар Вячаслаў
Тэзін Ігар
Галонскі Артур
Вакульчык Марына
Ульяноўскі Канстанцін
Макоўскі Дзяніс
Скобля Аляксеі
Юневіч Іван
Лыскавец Юры
Гладкова Вольга
Нарцэвіч Аляксандр
Жылніскі Павел
Сіноцін Аляксандр
Глех Аляксандр
Грыбчук Анатоль
Сінкевіч Лілія
Лісоцкі Аляксандр
Нічыпарук Вадзім
Сіноцін Аляксандр
Ягораў Мацвей
Соц Міхаіл
Патока Іван
Рамановіч Аляксандр
Богдан Максім
Горн Аляксандр
Горн Аляксандр
Тычына Андрусь
Шыла Сьвятлана
Шыла Ілья
Шыла Іван
Шыла Уладзімер
Шапчараў Сяргук
Лапіцкі Алесь
Радзень Сяргей
Ярмоленка К.Б
Самародаў А.К.
Панаў А.О.
Здрвец Макіс
Сарачук Юліан
З'якаў Эрык

Блохава Любоў
Севярынец Тацяна
Дварановіч Аляксеі
Юхноўскі Дзяніс
Жыбуль Андрэй
Шаламіцкі Павел
Баранаў Валеры
Пятніцкі Аляксандр
Мазурэнка Мікіта
Жыбуль Андрэй
Макута Яўгенія
Плюто Таццяна
Якаўлеў Міхаіл
Карневіч Міхаіл
Чарныш Васіль
Шаламіцкі Павал
Лабачоў Валянцін
Кісялеў Аляксандр
Заблоцкі Віталь
Асіпоў Алесь
Рачкель Станіслаў
Мажаеў Ілья
Калашэўскі Антон
Лобава Марына
Сьмільгіна Аксана
Магута Жэня
Несьцяровіч Барыс
Будзько Вольга
Жылко Антон
Сасноўскі Павал
Даманеўскі Віталь
Качан Максім
Раманькоў Аляксандр
Казлоўскі Аляксеі
Сіроцін Кірыл
Іваноў Сяргей
Валасач Яўген
Быстры Валянцін
Дзёмскі Дзяніс
Шаханаў Дзьмітры
Патапчык Аляксеі
Ігнатчык Яўген
Германенка Алег
Сьцёпаненка Аляксандр
Нікіценка Кацярына
Нікіценка Кацярына
Дубовік Юлія
Плюта Таццяна
Вераб'ёў Уладзіслаў
Сакалоўскі Анатоль
Салодкі Юры
Татаранка Дзьмітры
Стэфановіч Павал
Кашпар Вольга
Салікоўскі С.В.
Гаўрылюк Сяргей
Дробава Алена
Галоўкін Андрэй
Астапчык Маскім
Дударга Уладзімір
Бабій Ягор
Сімака Аляксеі
Міраненка Раман
Пятакоў Аляксандр
Пятрух Аляксеі
Пінчук Дзьмітрый
Паклікуха Аляксеі
Ткачоў Андрэй
Плюта Віктар
Давыдзік Кацярына
Бандарэнка Вікторыя
Камарова Яўгенія
Антанюк Яніна
Нікіценка Аляксына
Гліністы Антон
Галавань Аляксандр
Сурган Алег
Калечыц Валянцін
Мацкевіч Павел
Капшар Вячаслаў
Тэзін Ігар
Галонскі Артур
Вакульчык Марына
Ульяноўскі Канстанцін
Макоўскі Дзяніс
Скобля Аляксеі
Юневіч Іван
Лыскавец Юры
Гладкова Вольга
Нарцэвіч Аляксандр
Жылніскі Павел
Сіноцін Аляксандр
Глех Аляксандр
Грыбчук Анатоль
Сінкевіч Лілія
Лісоцкі Аляксандр
Нічыпарук Вадзім
Сіноцін Аляксандр
Ягораў Мацвей
Соц Міхаіл
Патока Іван
Рамановіч Аляксандр
Богдан Максім
Горн Аляксандр
Горн Аляксандр
Тычына Андрусь
Шыла Сьвятлана
Шыла Ілья
Шыла Іван
Шыла Уладзімер
Шапчараў Сяргук
Лапіцкі Алесь
Радзень Сяргей
Ярмоленка К.Б
Самародаў А.К.
Панаў А.О.
Здрвец Макіс
Сарачук Юліан
З'якаў Эрык

Закрэўскі Аляксеі
Шасьцерык Уладзімір
Юхноўскі Дзяніс
Арапіновіч Аляксандр
Сыцько Стэфан
Цярэшчанка Уладзімір
Сьвечнікаў Раман
Тужыкаў Антон
Губанаў М.С
Шыла В.О
Дзмітроў
Ліўковіч Дзяніс
Мендзялееўскі
Шыманскі Яўген
Астапенка Аляксеі
Нічыпар Канстанцін
Ханеня Віктар
Дудар Аляксеі
Чарвякоўскі Антон
Тумілевіч Валеры
Сарычаў Максім
Фалькоў Канстанцін
Бакур Юра
Хмурчык Аляксандр
Швед Максім
Бандарык Аляксандр
Рашчынскі Данііл
Кур'яновіч Паліна
Казей Ягор
Шурхай Зміцер
Шурхай Зьміцер
Філон Пётр
Банцар Ігар
Дзёмянчук Рэната
Канапляннік Сяргей
Катляроў Аляксандр
парфёнаў Ганедзь
Буракевіч Аляксандр
Мамутаў Антон
Буракевіч Людміла
велісейчык Андрэй
Кавальчук Андрэй
Ачарэтны Аляксандр
Пахабаў Мікалай
Прыбыльскі Ігар
Рэдзькін Аляксандр
Груздзіловіч Павал
Макась Алесь
Кавалгін Зьміцер
Ерусалімская Кацярына
Старыкаў Арцём
Няфёдаў Зьміцер
Суслаў Валянцін
Няпомняшчых Уладзімір
Рудкоўская Сьвятлана
Джымбладзэ Юрый
Мнацаканян Аляксандр
Чамярыс Уладзімер
Пайкачова Ірына
Громава Вікторыя
Захарава Любоў
Шаркоў Арцём
Кудлаеў Аляксандр
Старавераў Уладзіслаў
Трухановіч Ігар
Грынман Настасься
Бугаёў Аляксандр
Кубашэўска Дарота
Хайных Катрын
Кроп Хендрык Ян
Хансэн Гвідэ
Ролік Яніна
Шалхаас Андрэас
Грынец Юльяна
Багачык Ігар
Вітко Алена
Яромчанка Ягор
Сьлюсар Сяргей
Каліта Алесь
Станеўскі Павал
Палякоў Васіль
Дрыўня Павал
Лобаў Уладзіслаў
Шкундзіч Аляксеі
Сіняк Дзьмітрый
Амялякоў Яўген
Сідаровіч Ігар
Контуш Яўген
Кісьляк Раман
Панааск Паліна
Молчан Андрэй
Няпомняшчых Уладзімер
Сіпкін Юрый
Хамайда Барыс
Якубоўскі Дзьмітрый
Шыла Ілья
Шпакевіч Адам
Шаўчэнка Алег
Шаруба Ганна
Шапуцька Ганна
Хіневіч Сяргей
Фабішэўскі Юрась
Ушкалаў Сяргей
Тычына Андрусь
Толкач Наталья
Сяргенка Аляксандр
Сьцёпаненка Аляксандр
Сільчанка Зьміцер
Сівенкоў Дзяніс
Русецкая Ганна
Пятроўскі Сяргей
Пятрова Ірына
Прывалаў Павал

Мяно Арцём
Молчан Андрэй
Місюкевіч Юльян
Мінейка Антось
Мацьвееў Руслан
Махін Юрый
Лявонава Наталья
Ласкавец Таццяна
Ладзіс Віка
Кур'яновіч Павал
Кудлаеў Аляксандр
Корбан Алег
Клюеў Сяргей
Кірджык Кшыстаў
Кім Таццяна
Квіцкая Марыя
Кастусёў Андрусь
Ерусалімская Кацярына
Жураўкін Ігар
Жукаў Аляксандр
Далідовіч Кася
Гумінскі Сяргук
Гнаук Алена
Вячорка Франак
Волкава Святлана
Вінярскі Максім
Бурневіч Вольга
Бузінаева Анастасія
Бандарэнка Лера
Бажына Андрэй
Калесьнік Віктар
Івашкевіч Віктар
Губская Ірына
Дзёмідзенка Мікалай
Старавераў Уладзіслаў
Севярынец Тацяна
Салаўёў Зьміцер
Лашманкін Аляксандр
Асіпоў Алесь
Каваленка Сяргей
Ліпковіч Яўген
Васілевіч Раман
Васільеў Раман
Міхалкін Захар
Мікуліч Міхась
Сільчанка Зьміцер
Кіроль Алег
Бойка Зьміцер
Стананенка Аляксандр
Корбан Алег
Барысевич Даніла
Хамайда Барыс
Анцыповіч Максім
Лемяноўская Вераніка
Крапіва Надзея
Дзёмідзенка Мікалай
Пачобут Андрэй
Шкадун Наталья
Нягасін Сяргей
Лабачоў Валянцін
Кулакоў Леанід
Іўлеў Аляксандр
Бойка Зьміцер
Адамовіч Марына
Вінярскі Максім
Кур'яновіч Паліна
Людвіг Кася
Сяргенка Аляксандр
Атрошчанка Цімафей
Куцко Яўген
Філіпчык Андрэй
Ліхачэўскі Яраслаў
Вінярскі Максім
Недасейкін Сяргей
Гайкоў Максім
Карамалякаў Дзьмітрый
Гайшун Дзьмітрый
Каракін Уладзімер
Шашарын Усевалад
Валадзько Мікіта
Кудроў Кірыл
Петравец Ілья
Дзёмідзенка Мікалай
Хлашчанкова Юлія
Каменеў Міхаіл
Чудзянцоў Уладзімер
Яроменак Уладзімер
Калінцаў Аляксандр
Калесьнік Віктар
Сядоў Валер
Бакур Юрый
Грышанавя Вікторыя
Стаюк Іван
Гарэцкі Барыс
Кавалеўскі Валеры
Жукоўскі Кастусь
Місюкевіч Юльян
Юхневіч Павал
Койпіш Антон
Крэчка Андрусь
Вячорка Франак
Пашкевіч Міхась
Шурхай Зьміцер
Кіркевіч Алесь
Мацкевіч Міхаіл
Дамарад Вольга
Дубскі Арцём
Шурхай Зьміцер
Лебедзь Міхась
Адамовіч Славамір
Яроменак Уладзімер
Дзёмідзенка Мікалай
Асману Арсэн
Ir kiti.../and others....

Tarptautinės žmogaus teisių dienos
minėjimo Seime 2011 m. gruodžio 9 d.
proga informacija parengė: Rytų Europos
studijų centras, Vieningosios Baltarusijos
namai, Žmogaus teisių namai

Marking the Human Rights Day on 9
December 2011 Information prepared by:
Eastern Europe Studies Centre, House
of United Belarus, and the Human Rights
House

POLITINIAI KALINIAI, ŠIUO METU ESANTYS KALĖJIME / CURRENT POLITICAL PRISONERS (THE MOST SEVERE CONVICTIONS)

	Andrejus Sanikovas Andrei Sannikau
	Baltarusijos politikos ir visuomenės veikėjas, piliečių kampanijos „Europietiška Baltarusija“ («Европейская Беларусь») koordinatorius. A. Sanikovas buvo vienas iš protesto maršų „Sutraiškinsim fašistų bjaurybę!“ («Раздавим фашистскую гадину!»), „Taip gyventi negalima!“ («Так жить нельзя!») ir „Už geresnį gyvenimą“ («За лучшую жизнь»), protesto akcijų prieš rinkimų falsifikavimą 2001, 2004, 2006, 2008 metais organizatorių. 2010 m. kandidatas į Baltarusijos Respublikos prezidento postą. Sulaikytas kartu su žmona Irina Chalip naktį iš 2010 m. gruodžio 19 į 20 d. po to, kai valdžia išvaikė mitingą, nukreiptą prieš prezidento rinkimų falsifikavimą. Tarptautinė žmogaus teisių gynimo organizacija „Amnesty International“ A. Sanikovą pripažino sąžinės kaliniu. A. Sanikovas nuteistas 5 metams kalėti.

	Presidential candidate of the Republic of Belarus, Belarusian political and public figure and coordinator of the <i>European Belarus</i> civil campaign Andrei Sannikau was a co-organiser of protest rallies titled <i>Crush the Fascist Serpent, We Cannot Live this Way</i> , and <i>For a Better Life</i> , as well as campaigns against electoral fraud in 2001, 2004, 2006, and 2008. He ran for the presidential elections in 2010. Sannikau was arrested together with his wife Irina Khalip on the night of 20 December 2010 after the authorities had cracked down on the rally against the falsification of voting results of the presidential elections. Amnesty International has recognised Sannikau as a prisoner of conscience. Andrei Sannikau has been sentenced to 5 years of imprisonment.
---------------	--

	Nikolajus Statkevičius Mikola Statkevich
	Baltarusijos politikas, buvęs kandidatas į Baltarusijos prezidentus. 2005 m. buvo nuteistas 3 metams laisvės atėmimo už 2004 m. spalio mėnesį Minske organizuotą gatvės protesto akciją prieš oficialius parlamento rinkimų ir referendumo rezultatus. 2010 m. gruodžio 19 d. dalyvavo protesto akcijoje prieš rinkimų rezultatus. Po to, kai mitingas buvo žiauriai išvaikytas, jį, važiuojantį taksi, užblokavo specialiosios tarnybos ir sulaikė. „Amnesty International“ jį pripažino sąžinės kaliniu. Nuteistas 6 metų laisvės atėmimo bausme sustiprinto režimo kolonijoje.

	Belorussian politician and former presidential candidate of the Republic of Belarus. Mikola Statkevich was sentenced to 3 years of imprisonment in 2005 for organising a public campaign in Minsk in October 2004 opposing the official results of the parliamentary election and the referendum. On 19 December 2010, Statkevich attended a rally against the election results. After the severe suppression of the rally, he was blocked in trying to leave by taxi and arrested by special services. Amnesty International has recognised him as a prisoner of conscience. Statkevich has been convicted for 6 years of imprisonment in a maximum-security correctional facility.
---------------	--

	Alesius Belackis Ales Bialiatski
	Žinomas baltarusių disidentas ir žmogaus teisių gynėjas. Nuo 1997 m. vadovauja žmogaus teisių gynimo centrui „Vesna“ («Вясна»). 2007 m. buvo išrinktas Tarptautinės žmogaus teisių federacijos FIDH (The International Federation for Human Rights) viceprezidentu. Suimtas 2011 m. rugpjūčio 4 d. Minske. A. Belackį kaltina mokesčių vengimu stambiu mastu. Pinigai buvo skirti žmogaus teisių gynimui. Žmogaus teisių gynimo organizacija „Amnesty International“ A. Belackį pripažino sąžinės kaliniu. Nuteistas 4,5 metų laisvės atėmimo bausme su turto konfiskavimu.

	Famous Belarusian dissident and human rights activist. Ales Bialiatski has been leading the Human Rights Centre <i>Viasna</i> since 1997. He was elected vice-president of the International Federation for Human Rights in 2007. He was arrested in Minsk on 4 June 2011. Bialiatski was charged with large-scale tax evasion in relation to money donated for human rights activities. Amnesty International has recognised Bialiatski as a prisoner of conscience. He was sentenced to 4.5 years of imprisonment.
---------------	--

	Dmitrijus Daškevičius Zmitser Dashkevich
	Minsko organizacijos „Jaunas frontas“ («Малады фронт») vadovas. Aktyvus Baltarusijos demokratinių jėgų masinių akcijų ir renginių organizatorius ir dalyvis. Dėl savo politinės veiklos ne kartą buvo patrauktas administracinėn atsakomybėn. 2006 m. rugsėjo mėnesį buvo suimtas kaltinant „veikla neregistruotos organizacijos vardu“ pagal Baltarusijos BK 193.1 straipsnį. Nuteistas pusantrų metų laisvės atėmimo bausme. 2010 m. gruodžio 18 d. sulaikytas gatvėje kartu su Eduardu Lobovu pagal BK straipsnį „Chuliganizmas“. 2011 m. kovo 24 d. Minsko Maskvos rajono teismas jį nuteisė 2 metų laisvės atėmimo bausme bendrojo režimo kolonijoje.

	Head of the <i>Young Front</i> organisation in Minsk, active participant and organiser of a number of mass campaigns and events of the democratic forces of Belarus. Zmitser Dashkevich has repeatedly faced administrative charges for his political activities. He was arrested in September 2006 on charges of acting on behalf of a non-registered organisation and sentenced to 1.5 years of imprisonment under the Criminal Code. Dashkevich was also arrested on the street on 18 December 2010 together with Eduard Lobau and was charged with hooliganism under the Criminal Code. He was sentenced to 2 years of imprisonment in a standard-security correctional facility by the Maskouski District Court in Minsk on 24 March 2011.
---------------	---

	Dmitrijus Bandarenka Dzmitry Bandarenka
	Baltarusijos visuomenės aktyvistas, Baltarusijos žurnalistų asociacijos narys. Vienas iš piliečių iniciatyvos „Chartija-97“ («Хартія-97») įkūrėjų, piliečių kampanijos „Europietiška Baltarusija“ («Европейская Беларусь») koordinatorius. Buvo persekiojamas dėl savo politinės veiklos. 2010 m. prezidento rinkimų metu buvo kandidato į prezidentus Andrejaus Sanikovo štabo aktyvistas. 2010 m. gruodžio 20 d. suimtas savo bute ir nuvežtas į KGB tardymo izoliatorių. 2011 m. balandžio 26 d. nuteistas 2 metų laisvės atėmimo bausme.

	Public activist and member of the Belarusian Association of Journalists, co-founder of the public initiative called <i>Charter-97</i> and coordinator of the <i>European Belarus</i> civil campaign. Dzmitry Bandarenka has suffered persecution for his political activities. During the 2010 presidential elections, he was actively involved in the electoral campaign of the presidential candidate Andrei Sannikau. Bandarenka was arrested in his apartment on 20 December 2010 and kept in the KGB pre-trial detention facility. On 26 April 2011, he was sentenced to 2 years of imprisonment.
---------------	--

	Pavelas Seviarynecas Paval Seviarynets
	Baltarusijos visuomenės aktyvistas, Baltarusijos žurnalistų asociacijos narys. 1999–2003 m. buvo Baltarusijos liaudies fronto partijos pirmininko pavaduotoju. Nuo 1999 iki 2004 m. – „Jauno fronto“ («Малады Фронт») pirmininkas. Dabar – Baltarusijos krikščionių demokratijų partijos įkūrimo organizacinio komiteto vienas iš pirmininkų. 2010 m. prezidento rinkimų metu buvo kandidato į prezidentus Vitalijaus Rymaševskio štabo aktyvistu. 2010 m. gruodžio 20 d. suimtas savo bute ir nuvežtas į KGB tardymo izoliatorių. Gruodžio pabaigoje jam pateikti kaltinimai baudžiamojoje byloje dėl „masinių neramumų“. 2011 m. gegužės 16 d. nuteistas 3 metų laisvės atėmimo bausme, ją atliekant kolonijoje-gyvenvietėje.

	Public activist and member of the Board of the Belarusian Association of Journalists. Paval Seviarynets was the deputy chairman of the Belarusian Popular Front Party from 1999 to 2003 and chairman of the <i>Young Front</i> from 1999 to 2004. Currently he is a co-chairman of the organisational committee establishing the Belarusian Christian Democracy Party. During the presidential elections in 2010, Seviarynets was actively involved in the electoral campaign of the presidential candidate Vital Rymasheuski. He was arrested in his apartment on 20 December 2010 and kept in the KGB pre-trial detention facility. At the end of December, he was charged with mass noting under the Criminal Code. On 16 May 2011, Seviarynets was sentenced to 3 years of compulsory labour.
---------------	---

	Eduardas Lobovas Eduard Lobau
	„Jauno fronto“ («Малады Фронт») organizacijos aktyvistas. Sulaikytas 2010 m. gruodžio 18 d. kartu su JF lyderiu Dmitrijumi Daškevičiumi, apkaltintas chuliganizmu (BK 339 straipsnio 3 dalis). Žorino tardymo izoliatoriuje atsiskė liudyti prieš „Jauno fronto“ narius, todėl jam buvo grasinama perkelti į kamerą, kurioje su juo bus žiauriai susidurta. 2011 m. kovo 24 d. Minsko Maskvos rajono teismas nuteisė 4 metų laisvės atėmimo bausme sustiprinto režimo kolonijoje.

	Active member of the <i>Young Front</i> . Eduard Lobau was arrested on 18 December 2010 together with Zmitser Dashkevich, leader of the <i>Young Front</i> , and charged with hooliganism under the Criminal Code. In the pre-trial detention facility in Zhodino town, Lobau was threatened to be transferred to a cell where he would be severely treated for refusing to testify against the members of the <i>Young Front</i> . He was sentenced to 4 years of imprisonment in a maximum-security correctional facility by the Maskouski District Court in Minsk on 24 March 2011.
---------------	--

BUVĘ POLITINIAI KALINIAI / FORMER POLITICAL PRISONERS

	Aliaksandras Kazulinas Aliaksandr Kazulin
	Baltarusijos politikos ir visuomenės veikėjas. Vienas iš visuomeninio judėjimo „Tautos valia“ («Воля Народа») organizatorių, buvęs Baltarusijos socialdemokratų partijos lyderis. Nuo 1996 iki 2003 m. – Baltarusijos valstybinio universiteto rektorius. Dalyvavo 2006 m. prezidento rinkimuose, pagal oficialius duomenis gavo 2,3 proc. balsų, pagal nepriklausomas sociologines apklausas – keletą kartų daugiau. Buvo suimtas ir nuteistas 5,5 metų laisvės atėmimo bausme „už piktybinį chuliganizmą ir masinių neramumų organizavimą“. 2006 m. gruodžio mėn. „Amnesty International“ jį pripažino sąžinės kaliniu. 2008 m. rugpjūčio mėn. specialiu prezidento Aliaksandro Lukašenkos įsaku jam suteikta malonė.

	Belarusian political and social activist, co-organiser of the public movement <i>Will of the People</i> , former leader of the Belarusian Social Democratic Party, Rector of the Belarusian State University from 1996 to 2003. Aliaksandr Kazulin participated in the 2006 presidential elections officially winning 2.3% of votes, but according to the independent polls, he scored several times higher. He was arrested and consequently sentenced to 5.5 years of imprisonment for malicious hooliganism and organising of mass riots. In December 2006, Amnesty International declared him a prisoner of conscience. In August 2008, he was pardoned by the special decree of Alexander Lukashenko.
---------------	--

	Michailas Maryničius Mikhail Marynich
	Buvęs Baltarusijos užsienio ekonomikos ryšių ministras, parlamento narys ir ambasadorius Latvijoje. 2004 m. gruodžio mėn. teismas nuteisė M. Maryničių 5 metų laisvės atėmimo bausme, apkaltinus tariama biuro technikos vagyste iš JAV ambasados. 2006 m. tarptautinė organizacija „Amnesty International“ pripažino M. Maryničių sąžinės kaliniu. 2010 m. spalio mėnesį Jungtinių Tautų žmogaus teisių komitetas pripažino, kad M. Maryničius buvo kankinamas, o jo baudžiamoji byla buvo politinis susidorojimas.

	Former minister of foreign economic relations, former member of the Belarusian Parliament and former ambassador of Belarus to Latvia. In December 2004 the court sentenced Marynich to five years of imprisonment for the alleged theft of office equipment from the US Embassy. In 2006, Amnesty International declared him a prisoner of conscience. In October 2010, the UN Committee on Human Rights has established that Marynich was subjected to torture and the criminal case against him constituted political violence.
---------------	---

	Jurijus Bandaževskis Yury Bandazheuski
	Radiacinės medicinos specialistas, medicinos mokslų daktaras, profesorius, Niujorko mokslų akademijos tikrasis narys. 1999 m. Baltarusijos televizija parodė J. Bandaževskio darbus paremtą filmą „Černobylio širdis“ («Чернобыльское сердце»). Tais pačiais metais profesorius buvo suimtas įtariant, kad jis gavo 25 800 JAV dolerių kyšį. 2001 m. nuteistas 8 metų laisvės atėmimo bausme konfiskuojant turtą, jam atimta teisė 5 metus užimti pareigas, susijusias su organizacine ir valdymo veikla. Autoritetingiausių Baltarusijos ir tarptautinių žmogaus teisių organizacijų nuomone, Bandaževskio byla sufabrikavo valdžia, nes jo mokslinių tyrimų rezultatai labai skyrėsi nuo oficialių ČAE sprogimo pasekmių duomenų. Amnesty International J. Bandaževskį pripažino sąžinės kaliniu. 2005 m., likus 5 mėnesiams iki bausmės atlikimo pabaigos, jis buvo lygtinai prieš laiką paleistas be teisės 5 mėnesius palikti šalį. Jis kalėjime išbuvo daugiau nei 6 metus, dvejisais metais bausmė sutrumpinta dėl amnestijos.

	Expert of radiation medicine, doctor of medical sciences, professor, member of the New York Academy of Sciences. In 1999, the Belarusian television aired the documentary <i>Chernobyl Heart</i> based on the findings of Bandazheuski. The same year the professor was arrested on the allegations of accepting bribes totalling USD 25.800. In 2001, he was sentenced to eight years of imprisonment with confiscation of property and deprivation of the right to hold offices related to the implementation of organisational and administrative duties for a period of 5 years. The most competent Belarusian and international human rights organisations believe that the case against Bandazheuski was fabricated by the authorities because the results of his research differed significantly from the official data on the impact of the explosion in the Chernobyl Nuclear Power Plant. Amnesty International recognized Bandazheuski as a prisoner of conscience. In 2005, he was released on parole 5 months before the expiration of his sentence without the right to leave the country during these 5 months. He spent 6 years in confinement, his term of imprisonment being reduced by 2 years under amnesties.
---------------	--

	Vladimiras Nekliajevas Uladzimir Nikielajeu
	Kandidatas į prezidentus 2010 m. rinkimuose, daugelio poezijos rinkinių autorius, poetas – dainų autorius. 2010 m. iniciavo pilietinį judėjimą „Sakyk tiesą“ («Говори правду»), kurį valdžia vėliau atsiskakė registruoti. Vienas iš 2010 m. prezidento rinkimų kampanijos lyderių. 2010 m. gruodžio 19 d. buvo sumuštas iki sąmonės netekimo Minsko centre pakeliui į taikią protesto akciją. Dėl kaukolės ir smegenų traumos pateko į greitosios pagalbos ligoninę. Po keleto valandų iš ten jį pagrobė specialiąjų tarnybų darbuotojai. Prievartinis sulaikymas buvo žiaurus: po traumos jis negalėjo vaikščioti, todėl buvo paguldytas ant antklodės ir tempiamas grindimis į automobilį. Atsidūrė KGB tardymo izoliatoriuje, buvo apkaltintas pagal straipsnį „Masialni neramumai“. Nuo sumušimo momento 2010 m. gruodžio 19 d., kol buvo paskirtas namų areštas 2011 m. sausio 29 d., patyrė 4 hipertonijos krizes ir neturėjo galimybės susitikti su advokatu. Nuteistas 2 metų laisvės atėmimo bausme, jos vykdymą atidedant.

	Presidential candidate in the 2010 elections, author of numerous poetry books, poet and songwriter, one of the leaders of the presidential campaign in 2010. In 2010, Nikielajeu initiated the public campaign <i>Tell the Truth</i> , which was later denied formal registration. On 19 December 2010, he was beaten unconscious in the centre of Minsk on his way to a peaceful rally. With the traumatic brain injury, he was admitted to the hospital emergency room and abducted by the special services several hours later. His forcible detention was harsh: prevented from walking by his injury, he was dragged on a blanket along the floor into the car. Nikielajeu was taken to the KGB pre-trial detention facility and charged with mass rioting. Between his beating on 19 December 2010 and his transfer to house arrest on 29 January 2011, he suffered four hypertensive crises and was denied a lawyer. He was imposed a suspended sentence of imprisonment of 2 years.
---------------	---

	Andrejus Klimovas Andrei Klimau
	13 šaukimo Aukščiausiosios Tarybos deputatas, buvęs verslininkas. 2007 m. nuteistas dviejų metų laisvės atėmimo bausme už Aliaksandro Lukašenkos šmeižtą. Baudžiamosios bylos pagrindu tapo A. Klimovo publikacija, kurioje jis parašė, kad A. Lukašenka prisidėjo prie Baltarusijos opozicijos lyderių pagrobimo ir nužudymų. Anksčiau A. Klimovas kalėjime praleido 4 metus apkaltintas ekonominiais nusikaltimais, bet pats politikas mano, kad jis buvo nuteistas už aktyvų dalyvavimą prezidento Lukašenkos apkaltois kampanijoje. A. Klimovas pripažintas sąžinės kaliniu.

	Deputy of the Council of the Republic of the 13 th Convocation and former businessman. In 2007, Andrei Klimau was sentenced to 2 years of imprisonment for libel against Alexander Lukashenko. The criminal case was opened on the basis of Klimau's publication on the involvement of Alexander Lukashenko in the abduction and murders of Belarusian opposition leaders. Previously Klimau served an imprisonment sentence of 4 years on charges of economic crime. Yet he believes to have been convicted for active participation in the impeachment campaign against President Lukashenko. Klimau is declared a prisoner of conscience.
---------------	---

	Andrejus Kimas Andrei Kim
	Baltarusijos jaunimo aktyvistas. Už dalyvavimą verslininkų akcijoje 2008 m. sausio 10 d. buvo suimtas 10 parų. Greitai po to jam buvo pateikti kaltinimai pagal Baltarusijos BK 364 straipsnį („prievarta arba grasinimas prievarta milicijos darbuotojui“). 2008 m. balandžio 22 d. A. Kimas buvo nuteistas 1,5 metų laisvės atėmimo bausme bendrojo režimo kolonijoje. 2008 m. rugpjūčio 20 d. A. Kimas ypatingu prezidento įsakymu buvo paleistas.

	Youth activist. On 10 January 2008, Andrei Kim was arrested for participation in businessmen's protest rally and was kept in detention for 10 days. Shortly afterwards, he was charged with violence or threat of violence against a police officer under the Criminal Code. On 22 April 2008, he was sentenced to 1.5 year of imprisonment in a standard-security correctional facility. On 20 August 2008, Kim was released on the special presidential order.
---------------	--

	Nikolajus Markevičius Mikola Markevich
	Baltarusijos žurnalistas, leidėjas, politikas. 2008 m. buvo nuteistas dvejiems su puse metų laisvės apribojimui už „Baltarusijos Respublikos prezidento šmeižtą kaltinant jį padariusį ypąč sunkius nusikaltimus“. Pretekstu buvo žinutė laikraštyje „Vytis“ («Вісьня»). Pusę metų atliko bausmę Osipovičiuose, po to buvo perkeltas atlikti pataisos darbų pagal gyvenamąją vietą į Gardiną.

	Belarusian journalist, publisher and politician. In 2002, Mikola Markevich was sentenced to 1.5 year of restriction of liberty for "libel against the President of the Republic of Belarus by making the allegations of grave crimes against him." The charges stemmed from the comment published in the newspaper <i>Pagonia</i> . Markevich served his sentence in Osipovichi for six months, and then, in view of his place of residence, he was transferred to Grodno to continue with corrective labour.
---------------	---

	Enira Branickaja Enira Branitskaya
	Piliečių iniciatyvos „Partnerystė“ («Партнерства») aktyvistė, žmogaus teisių gynėja. Piliečių iniciatyva „Partnerystė“ stebėjo rinkimus. E. Branickaja buvo suimta Minske 2006 m. vasario 21 d., apkaltinus ją „veikla neregistruotos organizacijos vardu“. 2011 m. rugpjūčio 4 d. E. Branickaja buvo nuteista 6 mėnesių laisvės atėmimo bausme.

	Activist of the civil initiative <i>Partnership</i> and human rights activist. The civil initiative <i>Partnership</i> was engaged in election observation. Enira Branitskaya was arrested in Minsk on 21 February 2006 on charges of "acting on behalf of an unregistered organisation". On 4 August 2011, Branitskaya was sentenced to 6 months of imprisonment.
---------------	--

	Anastasija Palazanka Nasta Palazhanka
	„Jauno fronto“ («Молодого фронта») pirmininko pavaduotoja. A. Palazhanka dalyvavo daugelyje „Jauno fronto“ akcijų ir kampanijų, dėl to daug kartų buvo sulaikyta milicijos. Po 2010 m. gruodžio 19 d. Nastia suėmė namuose 3 val. 20 min. nakties. Suimti dvidešimtmetės merginos atvyko penkiolika KGB darbuotojų. Anastasija apkaltino masinių neramumų organizavimu ir dalyvavimu juose. Ji buvo nuteista 1 metų laisvės atėmimo bausme lygtinai.

	Deputy Chairman of the <i>Young Front</i> . Nasta Palazhanka participated in many rallies and campaigns of the <i>Young Front</i> that led to her multiple detentions by the police. After the rally of 19 December 2010, Palazhanka was arrested at her home at 3.20 am. The capture of the twenty-year old girl was carried out by fifteen KGB agents. She was accused of organising and participating in the mass riots and consequently sentenced to a year of imprisonment.
---------------	--

	Irina Chalip Iryna Khalip
	Rusijos laikraščio „Novaja gazeta“ («Новая газета») tikroji korespondentė Baltarusijoje, buvusio kandidato į prezidentus Andrejaus Sanikovo žmona. Ne kartą teismų persekiota už savo profesinę veiklą. 1997 m. balandžio 2 d. buvo žiauriai sumušta gatvės mitingo metu. 2009 m. pabaigoje jai nežinomi asmenys grasino nužudymu. 2010 m. gruodžio 19 d., prezidento rinkimų dieną, ją jėga sulaikė. Gruodžio pabaigoje jai buvo pateikti kaltinimai masinių neramumų organizavimu. Kol ji buvo KGB tardymo izoliatoriuje, valdžia mėgino iš jos šeimos paimti trejų metų sūnų Daniką Sanikovą. 2011 m. gegužės 16 d. nuteista 2 metų laisvės atėmimo bausme, jos vykdymą atidedant 2 metams.

	Correspondent of the Russian <i>Novaya Gazeta</i> in Belarus and wife of former presidential candidate Andrei Sannikau. Iryna Khalip has been repeatedly prosecuted for her professional activities. On 2 April 1997, she was severely beaten during a street rally. At the end of 2009 she received death threats from unknown persons. On the presidential election day of 19 December 2010, she was subjected to forcible detention. In late December, she was charged with organising mass riots. During her confinement in the KGB pre-trial detention facility, the authorities tried to take away her three-year old son Danica Sannikau from the family. On 16 May 2011, she was imposed a suspended sentence of imprisonment of 2 years.
---------------	---

	Natalija Radzina Natallia Radzina
	Tinklalapio charter97.org žurnalistė. 2010 m. kovo 16 d. kratos tinklalapio charter97.org patalpose metu jai į veidą smūgiavo jėgos struktūrų darbuotojas, apsiirngęs civiliais drabužiais. 2010 m. naktį iš gruodžio 19 į 20 d., po prezidento rinkimų, ji buvo sulaikyta tinklalapio charter97.org redakcijoje. 2010 m. gruodžio pabaigoje jai buvo pateikti kaltinimai masinių neramumų organizavimu. 2011 m. balandžio 1 d. slapta išvažiuo iš šalies, gavo politinį prieglobstį Lietuvoje.

	Journalist of the website charter97.org. During the search of the office of the website charter97.org on 16 March 2010, Natallia Radzina was hit in the face by the special service officer in plain clothes. On the night from 19 to 20 December 2010 following the presidential elections, she was arrested in the editorial office of the website charter97.org. In late December, she was indicted for organising mass riots. On 1 April 2011, she secretly left the country and received political asylum in Lithuania.
---------------	--

DINGĘ / MISSING PERSONS

	Dmitrijus Zavadskis Dzmitry Zavadski
	Žurnalistas, televizijos operatorius. Nuo 1994 iki 1997 m. buvo Aliaksandro Lu-

	kašenkos asmeniniu operatoriumi. Pagrobtas ir, manoma, nužudytas 2000 m. liepos 7 d., kai tarnybiniu automobiliu išvyko į Minskas-2 aerouostą. Jo automobilis vėliau buvo rastas aerouoste, bet D. Zavadskis nerastas iki šiol. 2003 m. lapkričio 27 d. Minsko Frunzės rajono teismas priėmė sprendimą pripažinti Dmitrijų Zavadskį mirusiu.
---------------	--

	Journalist and camera operator. From 1994 to 1997 Dzmitry Zavadski worked as a personal camera operator of Alexander Lukashenko. Zavadski was abducted and presumably killed on 7 July 2000 when he was heading to Minsk International 2 Airport on his ministerial car. His car was later found abandoned at the airport, but Zavadski was not found. As yet, his body has not been recovered. By its decision of 27 November 2003, the Frunze District Court of Minsk declared Zavadski dead.
---------------	---

	Anatolijus Krasovskis Anatol Krasouski
	Stambus verslininkas, žurnalų leidėjas. Finansškai rėmė Baltarusijos visuomenines, taip pat ir politišškai nepriklausomas organizacijas. Žinomas kaip 13 šaukimo Aukščiausiosios Tarybos vicepirmininko Viktoro Gončaro, dešimtojo dešimtmečio pabaigos Baltarusijos opozicijos lyderio, draugas. 1999 m. rugsėjo 16 d. A. Krasovskis buvo pagrobtas kartu su Viktoru Gončaru. 2001 m. birželį KGB tardytojai Petruškevičius ir Slučekas atskleidė Lukašenkos valdymo metu susiklosčiusios ir jo asmeniškai kontroliuojamos netinkančiųjų pašalinimo sistemos Baltarusijoje veikimo smulkmenas.

	Large businessman and publisher of popular magazines. Anatol Krasouski provided financial support to several Belarusian non-governmental organisations, including the politically independent ones. He was known as a personal friend of Viktor Hanchar, vice-speaker of the Council of the Republic of the 13 th Convocation and leader of the Belarusian opposition of the late 1990s. On 16 September 1999, Krasouski was abducted along with Viktor Hanchar. In June 2001, the testimony of KGB agents Petrushkevich and Sluchek revealed the details on the system of physical removal of the unwanted in Belarus, which had been developed over the years of Lukashenko's rule and which had been personally supervised by him.
---------------	--

	Jurijus Zacharenka Yury Zaharanka
	Buvęs Baltarusijos Respublikos vidaus reikalų ministras, pulkininkas, SPP (Suvienytos piliečių partijos) narys. 1994 m. prezidento rinkimų metu buvo Aliaksandro Lukašenkos komandoe. 1998 m. vasarį tapo Nacionalinio vykdomojo komiteto, kurį įkūrė opozicija, nariu. Saugumo komiteto pirmininku. Buvo SPP Nacionalinio komiteto nariu. Dingo be žinios (pagal vieną iš versijų – pagrobtas ir nužudytas) 1999 m. gegužės 7 d.

	Former minister of internal affairs, Colonel, and UCP member. During the 1994 presidential elections, Yury Zaharanka was involved in the campaign team of Alexander Lukashenko. In February 1998, Zaharanka became a member of the National Executive Committee set up by the opposition and chairman of the Security Committee. He was also among the members of UCP National Committee. Zaharanka went missing on 7 May 1999, presumably being kidnapped and killed.
---------------	--

	Viktoras Gončaras Viktar Hanchar
	12 ir 13 šaukimo Aukščiausiosios Tarybos deputatas, vicepremjeras, NVS ekonomikos teismo generalinis sekretorius. 1994 m. prezidento rinkimų metu buvo Aliaksandro Lukašenkos komandoe, bet po jo pergalės perėjo į atvirą prezidento opoziciją. Atsisakė pripažinti 1996 m. referendumo rezultatus. Tapo alternatyvios Centrinės rinkimų komisijos pirmininku 1999 m. alternatyvių prezidento rinkimų metu. 1999 m. rugsėjo 16 d. dingo Minske, grįždamas namo kartu su savo draugu Anatolijumi Krasovskiu. 2002 m. gruodžio 5 d. Minsko Sovetskio rajono teismas pripažino Gončarą dingusiu be žinios.

	Member of the Council of the Republic of the 12 th and 13 th Convocations, deputy prime minister, secretary general of the CIS Economic Court. During the 1994 presidential election, Viktar Hanchar was involved in the campaign team of Alexander Lukashenko, but following Lukashenko's electoral victory, went into the open opposition to the president. Hanchar refused to recognize the results of the 1996 referendum. He headed the Central Election Commission during the alternative presidential elections in 1999. On 16 September 1999, he went missing on his return home in Minsk together with his friend, businessman Anatol Krasouski. On 5 December 2002, the Soviet District Court in Minsk pronounced Hanchar missing.
---------------	--

